

Social præsentation af Lille Vildmose

Udarbejdet af www.autismgoto.com i juli 2023

Jeg vil gerne besøge Lille Vildmose i Storvorde. Jeg vil gå ad vandreruten fra Lille Vildmosecentret til udsigtstårnet Birkesøpavillonen og tilbage igen. Denne sociale præsentation kan hjælpe mig med at forberede og planlægge mit besøg.

Gennem den sociale præsentation, kan jeg få en forestilling om, hvad et besøg indebærer. I præsentationen kan jeg læse om mine muligheder for f.eks. gåture og aktiviteter i skoven. Præsentationen gennemgår også de praktiske forhold i forbindelse med besøget.

På billedet ovenfor kan jeg se udsigten fra Birkesøpavillonen.

Vandreruten begynder ved Lille Vildmosecentret.

Adressen er Vildmosevej 100, Dokkedal, 9280 Storvorde.

Ankomst til Lille Vildmose

Jeg ankommer til parkeringspladsen ved Lille Vildmosecentret.

Bagerst kan jeg se centret. Vandrerruten til Birkesøpavillonen begynder til højre mellem træerne tæt på centret.

Jeg kan finde vej til Lille Vildmose på f.eks. www.rejseplanen.dk eller www.google.com/maps.

Om Lille Vildmose

I Lille Vildmose kan jeg opleve mere end halvdelen af Danmarks samlede højmosseareal.

Jeg kan se sjældne rovfugle, bl.a. ynglende kongeørn og havørn fra stier og fugletårne. Over 10.000 plante- og dyrearter er registreret i området.

Jeg kan læse mere om Lille Vildmose her:

<https://www.avjf.dk/avjnf/naturomraader/lille-vildmose/>

Lille Vildmosecentret

Lille Vildmosecentret er et formidlings- og oplevelsescenter med både indendørs og udendørs udstillinger og aktiviteter. Man betaler entre for at komme ind på centret.

Men man kan frit benytte centrets toiletfaciliteter. De er placeret lige inden for indgangsdøren.

Jeg kan læse en social præsentation af Lille Vildmosecentret her:

<https://autismgoto.com/lille-vildmosecentret/>

Til højre uden for billedet er indgangen til stien til Birkesøpavillonen

Sti til Birkesøpavillonen

Her ved siden af handicapparkeringspladserne ved Lille Vildmosecentret er indgangen til stien, der fører ud til Birkesøpavillonen.

Ørnereden

Ved stiens start går jeg forbi Ørnereden, der er et udsigtstårn med udsigt over mosen.

Jeg går ad en grussti, så det er en god idé at have tøj og sko på, der passer til omgivelserne og vejrforholdene.

Fortsat ad stien

Jeg fortsætter ad stien forbi Ørnereden og drejer herefter mod venstre.

Gå langs Lille Vildmosecentret

På det første stykke af stien går jeg langs Lille Vildmosecentret.

Sti drejer mod højre

Herefter drejer stien mod højre, som jeg kan ane bagerst på billedet.

Fra stien kan Tørvetoget ses – inde på centrets område

Hvor stien drejer mod højre, kan jeg se ind på Lille Vildmosecentrets udendørs områder. Her kan jeg se Tørvetoget, som kører mod Birkesøpavillonen.

Man kan køre med toget, når har betalt entre til centret og købt en billet til togturen.

Jeg fortsætter med at vandre ad stien mod pavillonen.

Fortsæt ligeud ad stien

Jeg fortsætter lige ud ad stien mod Birkesøpavillonen.

Indgang til sidste del af stien mod pavillonen

Jeg når frem til et dyrehegn og en låge, som jeg kan gå igennem.

Gå gennem lågen

Jeg går nu igennem lågen i dyrehegnet for at kunne komme videre til den sidste del af stien mod Birkesøpavillonen.

Der er udsat elge i området, så på et skilt på lågen kan jeg læse om, hvordan man omgås elge i naturen, hvis man møder en.

Om elge i Lille Vildmose

Her kan jeg læse skiltet om elge i Lille Vildmose.

Fra lågen mod træbro

Fra lågen går jeg videre ad grusstien og når frem til en træbro.

Over træbro og til højre

Jeg går over træbroen og til højre.

Tørvetøget har sin holdeplads et stykke til venstre for broen.

Fortsæt ad stien

Jeg fortsætter ad grusstien og er snart fremme ved pavillonen.

Udsigtspavillon til venstre

Kort efter kommer jeg til Birkesøpavillonen, som jeg kan se til venstre for stien.

Birkesøpavillonen

Fra Birkesøpavillonen er der udsigt over søen, der blev genetableret i 2017. Birkesø er i dag én af mosens bedste fuglelokaliteter.

I pavillonen kan jeg se fugletavler til artsbestemmelse og der er kikkerter til fri afbenyttelse. Pavillonen er handicapvenlig og uden trapper.

Der er indgangsdøre i begge ender af pavillonen.

Dør i venstre side

Inden jeg går over den lille træbro og ind i pavillonen gennem døren i dens venstre side, så kan jeg læse en informationstavle.

Informationstavle

LIFE+ i Lille Vildmose

Hvad er LIFE+ Nature?
LIFE+ Nature er EU's tilskudsordning til konkrete projekter, der er rettet mod naturbeskyttelse og naturgenopretning i Natura 2000-områder.

LIFE+ i Lille Vildmose
Med støtte fra EU LIFE+ gennemfører Aage V. Jensen Naturfond, Aalborg Kommune og Naturstyrelsen i fællesskab et stort naturgenopretningsprojekt i Lille Vildmose. Projektet startede i 2011 og fortsætter til og med 2018. Andre partnere i projektet er Dansk Ornitologisk Forening i Nordjylland, Lille Vildmose Naturfond og Vildmoseforeningen.

Hvad er Natura 2000?
Natura 2000 er et netværk af særligt værdifulde naturområder i EU, der er beskyttet for at bevare mangfoldigheden af planter, dyr og naturtyper i Europa.

Når LIFE+ projektet er afsluttet i 2018 er:
Objectives expected to be met before the end of the project include:

- Birkese genskabt som en lavvandet sø på 130 ha
- Lille Birkese har been restored to a shallow lake
- Vandstanden hævet på ca. 770 ha - The water level has been raised on more than 770 ha
- Mølleområdets indhegning og kromvildt sætat
- The central part of the area will house a fenced population of red deer
- 200 ha er ryddet for træer og buske - 200 ha of tree growth has been cut down
- Rovdyrene mårhund, mink og ræv en mindre trussel mod de ynglende fugle
- Breeding beds will benefit from reduced numbers of raccoon dog, american mink and red fox
- Opstet 2 udsigtsplatforme og etableret en natursti
- 2 observation platforms and a new footpath has been established
- Gennemført forsøg med udspredning og genvækst af sphagnum
- Experiment with spreading and regrowth of sphagnum has been implemented

Vil du vide mere om Lille Vildmose, er du velkommen til at besøge Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 8951 7550. Du kan også se mere på LIFE-projektets hjemmeside: www.lillevildmose.dk

LIFE+ i Lille Vildmose

Signaturforklaring:

- Høje i Mølleområdet (Mølleområdet)
- Natura 2000 områder (Natura 2000)
- Århus 2000 (Århus 2000)
- St til Kartotegning (St til Kartotegning)
- Vandstandsberøring (Vandstandsberøring)
- By udsigtsplatform (By udsigtsplatform)
- Projektområde for vandstandsberøring (Projektområde for vandstandsberøring)
- Lille Vildmose (Lille Vildmose)

Delprojekter i projektperioden:

- Vandstandsberøring (Vandstandsberøring)
- Forsøg med udspredning af sphagnum (Forsøg med udspredning af sphagnum)
- Hedning af træer og buske (Hedning af træer og buske)
- Udsætning af kromvildt i et fæstet (Udsætning af kromvildt i et fæstet)
- Genopretning af Birkese (Genopretning af Birkese)
- Sætning af 2000 Måske marker (Sætning af 2000 Måske marker)

Signaturforklaring:

- Fugletræ (Fugletræ)
- Trampe (Trampe)

Naturgenopretning i Lille Vildmose

Birkese er en bruvandet sø
Birkese har sammen med de tre andre søer: Toftes Sø, Lille Sø og Maltesø, altid været en del af landskabet i den oprindelige højmoses. Seerne er sandsynligvis dannet ved, at kulleholdige vand fra undergrunden har forbrændt højmosen i et overgroet dam og har herefter holdt dem åbne. Birkese var dengang en 4 meter dyb sø med et areal på 130 ha. Det er lykkedes at genskabe søens oprindelige form og størrelse, men på grund af terrænsænkninger på de dybde og uldgravede arealer sandsynligvis søen, har den genskabte Birkese kun en dybde på ca. 1 m i gennemsnit.

Birkese får det bedste af sit vand fra Toftes Sø. Vandet i Toftes Sø er brunt fordi huminstoffer i søens omkring søer fører vandet mørkt. Samme farve har vandet i Birkese derfor også. På grund af den høje vanddybde vil taget med fiden være til mindre søer. Flere steder i søen er vanddybden dog så stor, at de vil forblive som åbne vandflader.

Gulgen sender floren Birkesevandsløbet. Foto: Jan Skriver

Fugle- og dyrelivet i Birkese
Nye eller genskabte søer vækker ofte som en magnet på fugle. Det var også i Birkese. Allerede kort tid efter de første vandflader kom til søen, bemærkede flere hundrede overvintrende sangsvane og canadagæs den nye sø som overvintringsplads.

De tidligere græsletter, som udgør bunden af Birkese, vil i begrebslignende forløb som et spisekammer for en lang række af fuglearter tilbringe vand. Du vil derfor over de næste år kunne se en rig art af fuglearter. Birkese vil antallet af fuglearter falde til et lavere niveau. Langs kanten af Birkese vil der være en blanding af lavvandede områder og våde enge. Disse områder er gode for vadefugle. Det samme gælder de lave fuglesøer, som lige med det samme. Håbet er, at søen vil blive bebodt af eksempelvis hærtyr og måske Nyer.

På Jern Fjernet ligger i pavillon kan du se mange af de fugle, som vil kunne observeres ved Birkese. Derudover er et lille kamera sat op på fuglesten ved pavillon, så fuglet kan følges tæt på søen at forstyre.

Sådan kan du opleve Birkese
Pavillonem giver en fantastisk mulighed for i løb og i skjul, at observere fugle- og dyrelivet i søen. Besøg det venligst der.

Du har også mulighed for at gå en trampesti langs enden af søen med til Toftes Sø. Trampestien er markeret med palle og er anlagt i skjul af dig for ikke at forstyrre fuglelivet i søen. Besøg det venligst der.

På Toftes Sø kan du på videre ad Langfelsen og nordpå på Vildmosevej over Puker Fæstet. Puker Fæstet er en mosaik af våde enge, mose og lavvandede områder, som er forbundet med Birkese. En tur videre ad Vildmosevej møder en for og for Lille Sø, fordi fæstet og hen til cyklistens møde for Birkese. Herfra kan du komme tilbage til pavillonem.

Tyven er alt på ca. 6,5 km.

På informationstavlen kan jeg læse om Lille Vildmose og Birkesøen.

Ind gennem dør

Jeg går nu ind igennem skydedøren til Birkesøpavillonen.

Inde i pavillonen

Inde i pavillonen kan jeg se på fugletavler på bagvæggen.

Her er også bænke, hvor jeg kan sidde.

Der er panoramavinduer ud mod søen.

Udsigt mod søen gennem vinduer

Her kan jeg se søen gennem vinduerne inde i pavillonen.

Dør til udendørs udsigtsplatform

I begge ende af pavillonen er der døre til udendørs udsigtsplatforme.
Her er døren ved siden af den dør, hvor jeg kom ind.

Udsigt og kikkert

På udsigtsplatformen kan jeg se udsigten gennem en kikkert.

Dør i modsatte ende

Her er døren i den modsatte ende af pavillonen.

Udendørs platform i modsatte ende

Her kan jeg også frit benytte en kikkert.

Forlad pavillonen

Når jeg set, hvad jeg ønsker at se fra pavillonen, så kan jeg forlade den. Her kan jeg gøre det ad døren til højre, der ligger i modsatte ende af, hvor jeg kom ind.

Langs pavillon ned mod sti

Jeg kan nu gå ad træterrassen langs pavillonen ned mod stien.

Tilbage ad stien

Her går jeg ned til stien igen.

Videre ad stien

Jeg fortsætter ad grusstien mod dyrehegnet og lågen.

Ud gennem låge

Jeg går igennem lågen.

Tilbage mod Lille Vildmosecentret

Jeg fortsætter ad stien tilbage mod Lille Vildmosecentret.

Drej mod venstre

Jeg følger stien mod venstre, når jeg er nået frem til Lille Vildmosecentrets område.

Til højre ved Ørnereden

Jeg drejer til højre ved Ørnereden, der kan ses bagerst på billedet.

Forlad stien ved Ørnereden og afslut besøg

Jeg forlader stien ved Ørnereden og går imod parkeringspladsen.

Jeg kan nu vælge at gå mere rundt i området, besøge Lille Vildmosecentret eller afslutte mit besøg og forlade Lille Vildmose.